

پسماند چیست ؟

بر اساس تعریف قانون مدیریت پسماندها:

پسماند به مواد جامد ، مایع و گاز گفته می شود که به طور مستقیم و غیر مستقیم حاصل از فعالیت انسان بوده و از نظر تولید کننده ، زائد تلقی می شود .طبق قانون مدیریت پسماند ها ، پسماندهای تولید شده در بیمارستان به 2دسته عمده زیر تقسیم می شوند:

1)پسماند عادی (خانگی، معمولی) : از کارکردهای خانگی و مدیریت اجرایی مراکز درمانی تولید میشود.

2)پسماندهای خطرناک : که می تواند مجموعه ای از مخاطرات بهداشتی را ایجاد کند و به 9دسته تقسیم بندی می شود .این 9دسته عبارتند از:

- ❖پسماندهای عمومی، عادی یا خانگی80%()
- ❖پسماندهای عفونی پاتولوژیک و آسیب شناختی15%()
- ❖برنده و نوک تیز1%()
- ❖دارویی و شیمیایی3%()
- ❖پسماندهای ویژه مانند پسماندهای سایتوتوکسیک و پرتوساز ، ظروف تحت فشار یا ترمومترهای شکسته و باتریهای مصرف شده (کمتر از1%()

پسماندهای عادی

زباله های عادی یا شبه خانگی (کاغذ ، دستمال، پسماند غذاها، قوطی های میوه و...)...

پسماندهای عفونی

- 1-کلیه پسماندهای آلوده به خون و فرآورده های خونی
- 2-کلیه پسماندهای مربوط به آزمایشگاههای تشخیص طبی و تحقیقات پزشکی
- 3-کلیه ترشحات و پسماندهای آلوده به ترشحات بیماران عفونی
- 4-کلیه مواد و وسایلی که با بیمار عفونی تماس داشته اند.

5-کشت های بیولوژیک و محیطهای کشت

6-پسماندهای اتاق ایزوله

7-پسماندهای بخشهای دیالیز

8-ست سرم و باتل سرم : محتوی باتلهای حاوی سرمهای قندی و نکی که بصورت کامل استفاده نشده اند و یا تاریخ مصرف آنها منقضی شده است را میتوان با مقادیر زیاد آب رقیق نموده و در فاضلاب تخلیه و باتل سرم ، در پسماندهای عفونی قرار گیرند .

پسماندهای تیز و برنده

سوزن تزریق ، تیغ بیستور ، اسکالپ ، لانتست ، انواع آنژیوکت شیشه های شکسته

❖پسماندهای تیز و برنده در safety boxجمع آوری می گردد و پس از پرشدن 3/4 safety boxجمع آوری و به محل تعیین شده برای ذخیره موقت پسماند حمل شده و سپس بی خطرسازی گردند.

❖سوزن و سرنگ تواما در safety boxجمع آوری شود و از جداسازی آن اجتناب گردد.

❖سوزن سرنگ نبایستی مجددا درپوش گذاری (Recap) گردد و باید بدون دستکاری داخل safety boxجمع آوری شود.

پسماندهای دارویی

-داروهای تاریخ گذشته یا غیر لازم

اقلامی که به دارو آغشته شده اند یا دارو دارند (مانند قوطی ها و شیشه های دارویی)

پسماندهای آسیب شناختی یا پاتولوژیک

مانند بافتها و آبگونه های انسانی ، تکه های بدن انسان ، خون و سایر آبگونه های بدن ، جنین

پسماندهای ژنوتوکسیک

مانند پسماندهای دارای مواد با خصوصیات سمی برای ژنها ، از جمله پسماندهای دارای مواد سایتوتوکسیک که بیشتر در درمان سرطان بکار می روند و مواد شیمیایی سمی برای ژنها

پسماندهای پرتوساز(رادیو اکتیو)

مایعات استفاده نشده ناشی از رادیوتراپی و یا تحقیقات آزمایشگاهی ، لوازم شیشه ای آلوده ، کاغذهای جاذب ، ادرار و ترشحات بیماران درمان شده یا آزمایش شده با مواد رادیواکتیو ، رادیونوکلئیدهای مهر و موم نشده یا منابع سر بسته

پسماندهای دارای فلزات سنگین

باطری ها ، دماسنج های شکسته ، اسبابهای جیوه ای اندازه گیری فشار خون

پسماندهای شیمیایی

نظیر معرف های آزمایشگاهی ، مواد شیمیایی مورد استفاده در ظهور فیلم ، مواد گندزدایی که تاریخ گذشته اند و یا دیگر مورد استفاده نیستند ، حلال ها

مدیریت پسماند های بیمارستانی گروه هدف: پرسنل بیمارستان

تهیه و تنظیم: الهه مطلب زاده
کارشناس کنترل عفونت
بهار 1402

-در مناطق گرم : حداکثر 48 ساعت در زمستان و 24 ساعت در تابستان
نحوه دفع پسماند

-پسماندهای معمولی (شبه خانگی) : از طریق سیستم عمومی جمع آوری و حمل و نقل توسط سازمان شهرداری دفع می گردد.

-پسماندهای عفونی و شیمیایی : پس از بی خطر سازی در بیمارستان ، تحویل شهرداری می شود.

-پسماندهای نوک تیز و برنده : که در safety box جمع آوری شده و همراه با پسماندهای عفونی و شیمیایی پس از بی خطرسازی ، تحویل شهرداری می گردد.

جفت : جفت جهت دفن به گورستان منتقل می شود . یا در چاه دفن جفت بیمارستان دفع می گردد (در بیمارستان ما در چاه دفن جفت دفع می گردد)

اعضا و اندامهای قطع شده بدن و جنین مرده طبق احکام شرعی جمع آوری و تفکیک می گردد.

روشهای امحاء پسماندهای عفونی

1-استفاده از دستگاه زباله سوز : با توجه به آلودگی های هوایی شهر ها و خروج گاز های خطرناکی همچون دی اکسید ها و فوران ها و خطرات ناشی از ورود این ترکیبات به هوا ، این روش مورد توصیه وزارت بهداشت ، درمان و آموزش نمی باشد و منسوخ می باشد .

2- استفاده از روش های بی خطرسازی : اتوکلاو که در بیمارستان ما نیز از این روش استفاده میشود .

ظرفهای تحت فشار
سیلندرهای گاز ، کارتریج گاز و قوطی افشانه

نحوه جمع آوری پسماند

1-وقتی 3/4 ظرف و کیسه های پلاستیکی از پسماند پر شد ، بعد از بستن درب و چسباندن برچسب بر روی آنها ، پسماند جمع آوری میگردد.

2-برچسب روی کیسه ها دارای مشخصاتی از قبیل تاریخ تولید ، نام بخش و نوع زباله است.

3-جمع آوری پسماند از بخشها همه روزه انجام و به محل تعیین شده حمل می گردد ، پس از شستشو و گندزدایی سطوح زباله ، بلافاصله به جای کیسه ها و ظروف مصرف شده کیسه ها و ظروفی از همان نوع قرار می گیرد.

4-بسته بندی پسماند پزشکی ویژه باید به گونه ای صورت پذیرد که امکان هیچگونه نشت و سوراخ و پاره شدن را نداشته باشد.

5-از آنجایی که بسته های حاوی پسماند، معمولاً حجم زیادی را اشغال میکنند، این بسته ها نباید پیش از تصفیه یا دفع فشرده شوند.

حمل پسماند

حمل زباله بوسیله ترالی های چرخدار یا بین های چرخدار انجام می شود ، وسیله حمل پسماند هرروز با مواد گندزدا نظافت و گندزدایی گردد . کیسه های پسماند باید بصورت سر بسته و دست نخورده تا پایان مدت حمل باقی بماند.

ذخیره و نگهداری موقت پسماند

پسماندها در بیمارستان ، بایستی در اتاقک جمع آوری زباله در بیمارستان نگهداری می شود.

زمان نگهداری پسماندها (یعنی فاصله بین تولید ، بی خطرسازی و دفع آن) بشرح ذیل الزامی است:

-در مناطق معتدل : حداکثر 72 ساعت در زمستان و 48 ساعت در تابستان